ЛЕНИНСКИ МАШАРЕИ СОЦИАЛИЗМАИ НАЬКЪАГІА

КПСС Центральни Комитета Пленум хиlар 1973 шера 26—27 апрєле.

Пленумо ла а дийґіа, йийлар партє XXIV съезда решенеш кхочачьнаьра КПСС ЦК-ас дунен хlалкъашта юкъє чакхдоахача ґІулакхий хьалхєхьа новкъостча Л. И. Брежнева вьа доклад. Пленумо массана раьза а волаш тІаийнар дерригача дунен тІа чІоагІа тІа машарн коммунизм хьалхаш доклад вьа советски хlалкъа тешаме кхерамзлен lалашъара Политбюрос баь бох баьра беррига а мабарра а кхоЬлайбеш бохи сецам. Пленуме дахьа дешнаш кьа-маьлашка а ayн сецам тІа а белгалдаьккхад уж декхараш кхочачашдеча нов. Л. И. Брежнева ше доккха дахьа лаьца хlотт.

Пленум бохьонна раьза хилар КПСС ЦК Генеральни секретара доклада тІа дунен хlалкъашта юкъєрча ґІулакхий яьча анализа, но белгалдаьккхар, КПСС-о дунен хlалкъашта юкъє чакхдоахача ґІулакхий дехьаран лоарІаме хилар.

КПСС XXIV съезд хинначул тІехьагІа Коммунистически партє ґІулакхашна дІахо хlотторо керда башка-ваха толамаш дІахад коммунизм хьалхєха, социалистическа Дахєн экономически системо — ювеллирни, ширни, дунен хlалкъашта юкъєра цун позицеш, дуне дегІаахара лелама цо ю влаянн чІоагІочена.

Шиъ XXIV съезде вай партє хьакхайкйар дунен хlалкъашта юкъєра ґІулакхаш унахІенача хьал тІа оттадара, машар чІоагІо-дегІаахьувларо, Нов. Л. И. Брежнева Франце-йихьача визитон дуккха ха йоищаш Франце президентаца Ж. Помпидуца из Заславле вІашагІехетарон баьккъор, дух-начачхьалхєнена юкъєра ґІулакхаш дІахо дегІаахьувлар дезаш шаьхье оагІув хилар.

Советски Союзо дикача лоалаш хьалхой ґІулакхаш дегІаххувьа Европа кхиъча мехкашца а. Аьхха торгово - экономически сфере хlинца ца йеш; из ayн начачхьалхєнаш юкъєра контакташ шерьашдуне, дунен хlалкъашта юкъєрча лоарІамєрча дешай хьакъєьча политически консультацеш яра дахьке а.

Хlинца европейски политика хьалхарча планагІа этгад хlкерамзлена вІашн ґІулакхаш делаларен дешай хьакъєьхьа Европа юкъара совещани яра декхар. Советски Союз кхиъча социалистически мехкашца пхьоьг Европа дерригача мехий тешаме кхерамзлен машаре вІашн ґІулакхаш деладелеран lалашдергІоча Европа юкъара совещанн яра тєхьа-латт. СССР-о бохьна лоарІам бу Центральни Европера гергьашпара нисашн герзи кІезнгарга деша я.

Советско - американски отношенеш дІалахара эша принципиальни жертвор поьшеш. Цу ayнгахьа ца белгалъяьлй тайп-тайпарча сферашка шин оагІорахьара вІашн пайдане ґІулакхаш делалара лаґраш. Шин оагІоно «тІехь конференцеи на хьилйтаран йдерни тІом ца хьайтаран де ийш мелдар дергхлара» тІаийна дехьар а дІа ну тІа. Цунга советско-американски отношенеш дІахо делаахара эша лард еллай. СССР-да США-нен юкъє духха соглашенеш яьй, политически экономически а денга. Шина-технически культурини буьзамий хьакъєьха хьадда дика хІамаш кьарІгІайна, КПСС-а. Советски а начхьалкхойн вай партн кьйна дика принципаш тІа СССР-а США-цара чІоагІа йола машаре отношенеш lалашъар бакъаьхьа хетарг. Кхетадеш мадий, шиъ оагІонгара США а ишттa хила езнлга.

Шинна а оагІон хьанттаза ух тІехььарча хила тоаенна со-ветско - японски отношенеш — СССР-а Японена вІаьш леладу дохккхуа масштабаца. Вьахьхча хена дола, вІаьш пайлане ґІулакхаш лелалар, хІьта политически ялане — доагІаш дола договор дара нькъьена отношенеш йизза дарґІа яхар.

Машаре дахара принципаш тІа Советски Союза кхьча социальни строи паччьхьалхєнадишара отношенеш дегІаЬоалара болх бен, КПСС цунна лерш дунен политикс позитивни тенденцеш шерьараи чІоагІочаран лоарІаме хьал. СССР цу паччьхьалхєнашкара вІашн ґІобаьс йоьла ярахьара ден экономически бувзамаш чІоагІочу лелаларо, цу новкъа ґучьяьлана кердача торонех пайда яларо новкъостах дерриг дунен машар чІоагІобар. хІьта ма вай хlалкъа хьаттаза маххара а да. СССР ярахьара политика ниъ чакхбаккъор дух-кхача дахьке новкъостаца дерга пай пиъ паччьхьалхєни куьгалхой кхьча паччьхьалхєнеий виклашцара духхьлара контакташ лаккерча боараме дІахо кхьа-ра.

КПСС-о дІахо а бизза пайда энаргІа советски хlалкъан дахьтан тІарча берригача кхъхьатара хьакъєьхьа шиъ чІоагІа хьаттдолаш бола машар лорабарах чІоагІобаран тІехьера вай леннински политика хьенаргІа а духхагІа пайда хьабоалан а хlинттера йоьча ерригача торонех.

КПСС ЦК Пленумо терках тІабахйтар фе а империалистически гІоварша леладу агресснин гІулакхашта юкатохра хийча а хlлара, реакционни идеологечен пропагандашен духьала лерраГІа кьовсам лоаттабе безаш хилара. Дунен хlалкъашта юкъєрча общественноста шерра дІадоьзийта зе-за советски мехка вахар, цун ндалаш, карагІалькнарап, дунен хlалкъашта юкъє цо чакхдоахча ґІулакхаш. Миллионаш болча наьха хlинъаьлан дегаюн вайгаьа-дахара нна бола средство я ю.

Вай партє бохьна терках тІабохйт Азе, Африка, Латински Америка мехкашца СССР-а ґІулакхаш дегІаьдолалдара. Советски Союзо нзраильски агрессене дІахьала кьовсам лоаттабеча. Іарбий хlалкъай закончи бохьонан хьалдахара, Гергарча Малйбоалемера конфлику ООН-а Кхеранзлен Советга йоьзан йолча резолюцеча хьежка къоастанра. дерраГІа лемеш чакхбоккху, Малйбоалемера ґІулакхаш лелларен советско-индийски договор лерда тІа вай мехко дегІакхувьа Индена деладен дола вІашн ґІобаьс йолаш лола доттагІаен ґІулакхаш, Кхулбехьен Азера кхоккхан кІельбара хьинаре дахьлоаш. Советски Союзо тІа-тІа дуккагІа дегІакхув Латински Америка мехкашнара ґІулакхаш. Ух тІехьарча хlинца факташа хьххьох дунен ну районе монополей lалаяа кІелхьарадаьлар, йогу-чкъьлаен, реакционерчески дегІаахара тІаерзаяь тенденци чІоагІаяу латтнара. Из ишта хlлар хьагтоР Чlнера, Пекнрурча, хІьта ишта контингента кхьча мехкашкрча а событей леламо,

Хуьвуалур бац партІатоп, шоай кортамчьъьлен яхьара, экономически социальнин прогресс бахьанца хьовсам лоаттабеча Азе, Африка, Латински Америка мехкашца Советски Союзо лелабу хlинца, но хьинаре хьаллоаш боагІа а боагІаш лоаттабеш бола из кьовсам.

ЦК Пленумо дика а хеташ белгалдаьккхар марксистско - ленински партєни массови общественни боламаш машаре программа хlоварша партє КПСС-ан совнесен паччьхьалхєнон чакхдоахача-ґІулакхашна солидарность йолаш хилар.

Из дІахо а ихотабарга, ревлюционна кьовсамаш цун хьинар айдарга, дуне дегІадолалдара, машарн хlалкъай кхерамзлен лораряра цун лоарІам лакхбарга ґІулакхаш йола дика процесеаш яржаш латт ,дунен хlалкъашта юкъєрча коммунистически боламе. Уж дерригача хувцамаш дІаьхьота йоьла хlалкъа бохьна терках тІом цІена кхоа-чашбеч хилар. Дьлъе бальан хьинар кхо ца деш кьйгарца. Цунга советски хlалкъа кердача дакъа юкъєьхьарга ґІулакхаш йоьла ґІобаьс йолаш хилар. Миллионаш болча наьха хlинъаьлан дегаюн вайгаьа-дахара нна бола средство я ю.

Вай партє бохьна терках тІабохйт Азе, Африка, Латински Америка мехкашца СССР-а ґІулакхаш дегІадолалдара. Советски Союзо израильски агрессене дІахьала кьовсам лоаттабеча. Іарбий хlалкъай закончи бохьонан хьалдахара, Гергарча Малйбоалемера конфлику ООН-а Кхеранзлен Советга йоьзан йолча резолюцеча хьежка къоастанра. дерраГІа лемеш чакхбоккху, Малйбоалемера ґІулакхаш лелларен советско-индийски договор лерда тІа вай мехко дегІакхувьа Индена деладен дола вІашн ґІобаьс йолаш лола доттагІаен ґІулакхаш, Кхулбехьен Азера кхоккхан кІельбара хьинаре дахьлоаш. Советски Союзо тІа-тІа дуккагІа дегІакхув Латински Америка мехкашнара ґІулакхаш. Ух тІехьарча хlинца факташа хьххьох дунен ну районе монополей lалаяа кІелхьарадаьлар, йогу-чкъьлаен, реакционерчески дегІаахара тІаерзаяь тенденци чІоагІаяу латтнара. Из ишта хlлар хьагтоР Чlнера, Пекнрурча, хІьта ишта контингента кхьча мехкашкрча а событей леламо,

Хуьвуалур бац партІатоп, шоай кортамчьъьлен яхьара, экономически социальнин прогресс бахьанца хьовсам лоаттабеча Азе, Африка, Латински Америка мехкашца Советски Союзо лелабу хlинца, но хьинаре хьаллоаш боагІа а боагІаш лоаттабеш бола из кьовсам.

ЦК Пленумо дика а хеташ белгалдаьккхар марксистско - ленински партєни массови общественни боламаш машаре программа хlоварша партє КПСС-ан совнесен паччьхьалхєнон чакхдоахача-ґІулакхаш

ЯХЬ—ТОЛАМИЙ ЛАРД

ПАРТИЙНИ ВАХАР

Социализмин коммунизмин хьалъеча ерригача этапашка нахьа творчески инициатива дегIахкъувла, социалистически коллективизм вашIтIехьоахь, цIа болна средство, къахьегIамаш оьсор ца лахъера тIоаглагIа йола рмчаг чIила а хиннай, дIаха ишта юсаш а я яхь. Цудухь партс рIйкомо, юхьанцарна партийни, профсоюзни организацеша хьалаша уьйе тIайохийт къахьегача коллективашта къъе саина, ишта производства ерригача сферашкарча къастъ-къастача болхлоште юхье а низ бола яхь йозанарг.

Йоккхий я тха пятилетка хьоалагIча хозламбеча шерара планаш. Хьаьта а, колхозий, совхозий предприятий коллективаша, йоаь торонаш резервани мелла а хьежа, юрта боахама продукташ яхаран кийчъера Дахьеш, цена задани тIехкоочаначъе ламна дош денна. 41400 тонн плата, 78 эзар тонн комсий, 4400 тонн луаха, 8500 тонн шурий, 3500 эзар фут, 704 тонн тхан як-яхь сезон бз хъхийкен фермашкен къахьегарах. Районерча хIара къахьегIамкоч шиъ низ хьалаяка оттаяь, декIор коочишларга тIаберзабаьб. Цунна новкъостал участкашка хьинар айдена лелаеча къахьегIама я. дI. Цар шоайла социалистически яхь договорал яхь, квартале цIъазза Ташаш проверяш ю, хIаьта ца хана ерчадьяна хьоачамбоапарш дIадоах, балха толашгIа йола оттаяь дIа-ъа эз. Масала, февраль бетта-мартан 1-ра пхеа. Коочишларга, Комсомольски» яхаеч совхозий спецпалитасша, болхлоша, районни организацеп вакалашъ ца шин боахаме вIашн проверкаш ечаяна а шиъ-ирга баьхъ-дир «Комсомольски» совхозе бIастан юхье хъашка деча балхашта техника тIехIика киIчъьн хилар, механизаторий, болхлоб, хьайбоан лелаеш хьоьсеган дIка вашIтIехьбаьхьаса хилар, як дика киIсьн лелаеш хилар, пудуца вIашн проверяеш еча хана дукхъачIа боахар, бIастан юхье хъашкара балхаш дика, чакхдаоа ма мел ша торонаш йолаш и из коллектив.' Ала дезаш да царна хиттар баьх хиина хилар, «Комсомольски» совхозо ягара хьалха хьаьстар дьлтах йоаьха комсаш, ciap уж, хIаьта из бахьан долаш цунна «Чеченингушкино» общественни кIорра кара тела Ше байрах. Сонам районни газета тIа кепатох. Районни газета тIа «Къахьегача сийле яьккха нах» яхача рубрикана кIал кепатох районе юхьера лаьрхIача яьккхачу дукхагIа шура яьккхача дукхагIа шура яьккхача яьккхачу дукхагIа шура яьккхача яьккхачу дукхагIа шура яьккхача яьккхачу

ДИКА ЧАКХДАККХА ПОЛИТИЧЕСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ СИСТЕМЕРА ДЕШАРА ШУ

ПОЛИТИЧЕСКИЙ экономически дешара системера дешара шу чакхдолаш латт. Теоретически конференцей, зачетиг собседованей кепара итогаи заняткеи йолаенний партийни организацеикна.

1972—1973 дешара шу политически къахьегамен хьинар чIоагIга айденна хьадера партийни комсомольски образование системе а, хIаьта ишта массови пропагандан экономически всеобучев тайп-тайнарча формашка а. Из айгальар советски халкъен дерриган а, администрацин вазарерча Кобхоте — Советски Социалистически Республикай Союз хьаьж 50 шу дизаро. КПСС ЦК, СССР Лакхенарча Советен РСФСР Лакхенарча Советен къахьегамен хинана торжественни заседанеи документаш чIоагIга уйла тIаидийта IомадIр республикерча коммунисташ, комсомольцаш, беррига къахьегамхоша политически экономически дешара, ергиган формашка

Уж дешара шера бокхка болх чакхбаьккхаб занятей идейно-теоретически боарам партийни комсомольски дешара ергиган зденьашка лаьхбара, коммунизм хьаьжа къаддаза декхарашца цун буьззаваш чIоагIдара.

Дешара шера шоаш итогаш ешт, республикерча партийни комсомольски организацеикна кIоаргга анализ ю дешара эффективносте, республикерча къахьегамхой идейни боарам лаьхбара цо ева ларбеш. Итогаи занятеи карторга дерлIар фуд аьича, из да, шоаш IомадIрашт чIоагIдара, теорей практикан дешаи производство дегIабоаларца, къахьегамшта коммунистически отношенеи дакъа баIгIарча хьадда декхарашца айхха дувза Iомаболарга дешабаIгIашта новкъостаI-делга.

Хьалхара а санна, Советски Союзера дешара шера партийни дешара ергиган зденьашка шерра Iомайай ленински идейни тIехьаьа, КПСС XXIV съезда оттаяь лоархIамеIара теоретически политически проблеманаш.

Ух дешара шера итогаи занятIеша чIоагIга уйла тIаIоаьйт экономически теории практикен республика къахьегамхоша мишта Iомайай хьажара. Ергиган формашкен системашкен экономически знанеи Iомайай халкъа боахамерча кулгаалеча кадрашеи специалистанеи дакъа, ишта республикерча бодхлошеи колхозхошеи. Лаьрхьа оттаьяча дешара планиган яьй занятеи.

Итогаи занятеи ара формаш бе-бе я. Деша баIгIарий теоретически-кIоргга семинарий, дешара материал пад Iомаэрга хьажжа хуьт уж. Царех я заметаш, экзаменаш, теоретически конференцеш, собеседованеш. Республикерча партийни организацеина шерра болх IабоалабIаьб итогаи занятеи кийчьарн чакхъяьрадн.

Итогаи занятеи ара методически советаш, рекомендацеш, хьгдагахьа йола дешай тематики, теоретически конференцеи яьй КПСС Нохч-ГIаьгIай обкома политически дешара ЦIено.

Итогаи занятеи дика чакхъяьра ишта бокхка кIибон болх чакхбаьккхаб дешара бе-беча системай пропагандисташа. Деша баIгIарашца консультацеш яьй, обзорни лецеш биийий, къаьстакъеча беседаш яьй. Итогова занятеи ара технически средствашца пропаганда ара гойтара пособеш кийчьяьй. Экономически школашка деша баIгIарашт биийина материалах лаьца деча хаттарех совIга, практически заданеш а тайнийй. Цу тайнийра декхар оттазу — деша баIгIарашта экономически анализа навыкаш, производства себестоимоста, рентабельности расчеташ, деша баIгIарашна болх беш долча моттигашка а баIрача предприятешка а — бохама-финансови гIулакхашта анализ Iомаэра.

Комсомольски политически дешара системера дешара шу чакхдоаь «Пятилетка хьадамбера шера юкъе Iа лаьца дакъа» ягача лекцеш хьажжа. Ергиган формашкен системашкен экономически знанеи Iомайай халкъа боахамерча кулгаалеча кадрашеи специалистанеи дакъа, ишта республикерча бодхлошеи колхозхошеи. Лаьрхьа оттаьяча дешара планиган яьй занятеи.

Итогаи занятеи ара формаш бе-бе я. Деша баIгIарий теоретически-кIоргга семинарий, дешара материал пад Iомаэрга хьажжа хуьт уж. Царех я заметаш, экзаменаш, теоретически конференцеш, собеседованеш. Республикерча партийни организацеина шерра болх IабоалабIаьб итогаи занятеи кийчьяьй

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ МЕХКАШКА

ГДР БОЛАТА НАЬЬНАШКА

БЕРЛИН. (АПН. корр.). ГДР болата наььнашка гІоалла ді1-іохА кхуьл дерригача муьлех 74 процент, аханн гаргга пассажирашт ді1-іоха кхуьл. Республика - машиннаььхьахоша, СЕПГ VIII съезда решеннеш кхочуш а еш, кхьехьегама оссарле лакхъяра чакхдаха. ГІулакхам кийчдеш. ТІаІа сихагІа дизельни электрически инпіша дукх озарга болалуш лату, хІаьта по йиш хулийтарыта муьлш ді1-іоха кхаьхарга бода мах лохбе, дикка аттача бокъхарга машиннаььхьахоь кхьехьегам.

Наььха ерригача этапашка пассажираша гІулакх дара культура лакхъе лаьрхІаІ билет эпаргара доладенна дакхоачача пунктерча сервисаца кхаччалца. Техникех пайда дикагІа эцаро, ерригача службаІ шоайа пийса бупсам диларо, сеца латташ йоаха даханн лоаттаро, контейнеращка а дехкан муьхьан ді1-іоха кхуьъа протрессинн система юкъеІоалаяро машиннаььхьахошка йиш хулийтарыта укх шера грузообортот 1,2 миллиард тонно-километр дукхагІа хилийта, кхо миллион пассажираш дукхагІа ді1-іоха бига.

ТАЙП-ТАЙПАРЧА МЕХКАШКАРА ІИЛМАХОЙ ВІАШАГІНХЕТАРГБА

ВАРШАВА. (Интерпресс — АПН). «Польски Ілилман шу» - даьнна ПНР-е хьакхайкадаьча укх шера 60-Ілилман конференци, симпозиумаш, Ілилмахой дунен халкъашта юкъерчи кхамани съездаш ергьа мехка. Коперник ваь ну дездар ІІанаде а ІІадоладенна Торуне — сийлахь-вокха польски астроном вахча городе. Июнь бетта тІом польски белгалІойаккхаргьа дерригача дунен тІа. Керттера торжествеш Кромержиже — ШІабийнский вахча Моравие тІарча городе хургьа. Хьелларгьа цун произведений ши выставка. Чешски Социалистически Республика культура министерства юбилея сийна пагмотин медалаш арахецнаргьа.

ХІАРА ІАЖА ІУНАЛ А ДЕШ

БУДАПЕШТ. (Будапресс — АПН). Бахача паьха хІара сага сих лоаргІаш дунен тІа эстара дукхагІа хьукъ Іалжаш Венгре. Шера юкъера зарбхІача 1,2 миллион тонн Іажий гулъю мехка, царех ахаш — Іай буча сортех ба. Экспорте бохийт берригача Іажех 30—40 процент. Эстара дукхагІа уж нийсеран — СССР, Чехословакь — ГДР, Полша. Дукха ха йоаццан юрта болхара из дакъа ділахо дегІадоладаза перспективнин план. оттаьлл госхоий бешамаш лелаерашен Іилман учреждений болхлюш. Планага хьежжа 1990 шера Іай буча сортех болча Іажий миллион тонн гьлъергьа. Царех ахаш экспорте гІоргба.

Хьувкъаш лакхберга юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара Іажаш дукхагІа гулбара чотах. Іажаш кьа а бакха, дикагІаюча хьалъташка дІабогІа а шерра механизаци юкъеІоалаг а лаьрхІад. ХІанз шиш шу дизад сомий бешамаш кхеераш мехка кийчбеш латта.

Хуннаш да Іажа гаьний сорташ а: «Дженатала» мотчеи дукхагІа юкъедоаладу «старкинг» яха сорт. Из сорт дукха да ца кхаста екъача пемещенешка 3—4 бетта улладе йиш я.

ІІланашка хьежжа 1990 шера лаьрхе мехкарча холодильни складий четаш шоаша йоккхагІа хургьа. Чура фо керда доаха установкаш оттаергьа хІаьта лакъа йолча складашка.

ХЬАМСАРА ЛІЛМАХОЙ ХЕСТАДАЬР

ПРАГА. (Прагопресс — АПН). Порвалина воккха Чехословаке культура деятель Макс ШІабийнский паь бІаь шу дуз укх шера 7 сентябре ЮНЕСКО-с яьча решенегІа ци художника юбилей белгалІойаккхаргьа дерригача дунен тІа. Керттера торжествеш Кромержиже — ШІабийнский вахча Моравие тІарча городе хургьа. Хьелларгьа цун произведений ши выставка. Чешски Социалистически Республика культура министерства юбилея сийна пагмотин медалаш арахецнаргьа.

ЮХА А КЕРДАДАЬККХА АГРЕССЕ ЗУЛАМ

— Сайгонски бІу Камбоджа территоре чубахар — из гуччахьара агрессеи я, женевски парижски соглашений принципаш цІенкаштга толхаяр да, — АПН корреспондентага хьакхайкаяр мишар лорбабара Канадски конгресса председателга сяшценника Джон Моргана. — Индокитае тІема керда эскалация яь хилара тешаш ду вай. Камбоджеча событеташ кхераш тІабосабеш дагайохйит дукха хІ йоаццан хинна событеш. Вокъонца ишшта тІадолделир американски оагІоемехкара. Вьстнама чурча ГІулакхашта юкъе ГІортар. Іалъамат дукха нах а болбеш хинна агрессе чот-га йоаццан дукха гІерсан доладир, сигналонаш тІакхоачайир, США-на шийна чухьа тІом хІинз этнатий шоай куьгашца лотабеш хилар маларга ьыча гІулакх эргадакххан. Хіаракена гуш да, из американски агресси хилар, США-на из лейча цар хьалложанцаш ма хилар. Кьулдехьеи Вьстнаме кхуьлйиташ дола герз денаре, «президент» Тхиеу Іьзьала керте латташ цьха ди а деанкхерлдаш. Дилла ІІ-ма теркал дьчуя тІехьагІа, американца мел ьыча а шоашш ешара гІулакх во кхетадьл, керттерлар кхетальлаш цар — парГІато бахьан долаш ІІачакхІалладаш кьовсам доаттабе іаьрхІ дола халъ вшалдуургІоалашга. Дукха шераш іьзьалгІа денз даьрдьача Индокитая ІІантан тІа доззаеча драма эпилог хургьа кортамукъа дьнача халкъий котало.

Канаде чІоагІга сахьайаа ба Камбодже йолеенича событеташ, — ьылар ділахо Джон Моргана.— Индокитая мишара юха а кхераш тІабеседаш. Канадас шийна бакхха бехктохкам тІаийнбоб Вьетнаме ишшар бара условеш цхочаташьяра хьожача дуцен тахьашта юкъера контролеш комиссе член а хинз ДІаоттарца. Тхона летаюх, канадски эмбоаграш сайгонски ІавІаяша дуцен халкъашта мІкъера закой тешаш йолча моттигаштга тІехьбуьла йиш яц.

Канадерча дог-уйла цІена долаш мел болча наха США-ген цар сайгонски хуллаймен ділахьакхату: культура ІІаІлина Канадски Кьулдехьеи Вьетнаме кхуьлйиташ дола герз денаре, «президент» Тхиеу Іьзьала керте латташ цьха ди а деанкхерлдаш. Дилла ІІ-ма теркал дьчуя тІехьагІа, американца мел ьыча а шоашш

Югославе Социалистически Федеративни Республика. Белграда юхье уллача Рипиерча электротехнически завода цехе. Цу предприяте продукци — трансформатораш, механически дьлтаи выключателаш.

ТАНЮГ — ГАСС сурт.

ОЧЕРК

ПРОФЕССИ — ХЬЕХАРХО

ШОАЙ школа хьехархой хуьчкашка ухаш цар дикаяр. ІІалатлар ІІаяздеш лелаерашен Іилман учреждений болхлюш. Планага хьежжа 1990 шера Іай буча сортех болча Іажий миллион тонн гьлъергьа. Царех ахаш экспорте гІоргба.

Хьувкъаш лакхберга юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара Іажаш дукхагІа гулбара чотах. Іажаш кьа а бакха, дикагІаюча хьалъташка дІабогІа а шерра механизаци юкъеІоалаг а лаьрхІад. ХІанз шиш шу дизад сомий бешамаш кхеераш мехка кийчбеш латта.

Хуннаш да Іажа гаьний сорташ а: «Дженатала» мотчеи дукхагІа юкъедоаладу «старкинг» яха сорт. Из сорт дукха да ца кхаста екъача пемещенешка 3—4 бетта улладе йиш я.

ІІланашка хьежжа 1990 шера лаьрхе мехкарча холодильни складий четаш шоаша йоккхагІа хургьа. Чура фо керда доаха установкаш оттаергьа хІаьта лакъа йолча складашка.

ХЬАМСАРА ЛІЛМАХОЙ ХЕСТАДАЬР

ПРАГА. (Прагопресс — АПН). Порвалина воккха Чехословаке культура деятель Макс ШІабийнский паь бІаь шу дуз укх шера 7 сентябре ЮНЕСКО-с яьча решенегІа ци художника юбилей белгалІойаккхаргьа дерригача дунен тІа. Керттера торжествеш Кромержиже — ШІабийнский вахча Моравие тІарча городе хургьа. Хьелларгьа цун произведений ши выставка. Чешски Социалистически Республика культура министерства юбилея сийна пагмотин медалаш арахецнаргьа.

КЕРДА КНИЖКА

Ді1а мел лійнар дика хьувкъаш да вай Нохч-ІІ ГІалгІайчен. ІІалътта. Цу ІІалътта укх тІехьхарча хана шоай пьяначе, корзай керлача культуращта — дугана шекара, свеклашта, комсашта, тхьамкана. Бакъда сомаша къьста моттиг лоаш вай республике. Уж дика хьувкъ вай боаха мошка. Нагахь боахам бац сомий бешамаш йоаццан. Юрта боахаме дожоха дакъа лоаш вай республике сомаша.

Уж дикагІа мишта хьувкъабергба, царна мишта дикагІа гІулакх дергда, цар мишта дикагІа чайпа дургба дуьш Шабазова «Нохч-ІІГалгІай АССР сомий бешамашта интенсификаци яр сомаш цьхьаьбара ларда яь» ятача книжка тІа. Из книжка укх лелошна эрсий мехкара эрадоакхи Нохч-ІІГалгІай книжкай издательствас.

Сомий бешамаш лелаерашта чІоагІа накъалоргда из.

Ю. ДУДАРОВ

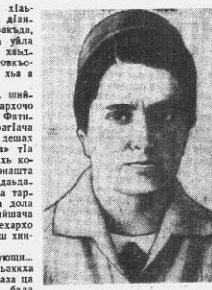

КАРАКАЛПАКСКИ АССР. Амударье уллача Тахиаташ яхача энергетикий города уллуь хьалъеш латт ирригационни вампаз — Тахиаташски гидроузел. 22 апреле суйте чулоацаргда амударьийски хий.

Амударьича цу хьалхархо 5,5 метр пайдерга хий. Цу торо хулайтарыш Каракалпакера боамбен дуган кхаш 650 эзар гектар кхы тІа шерде.

СУРТА ТІА: гидроузла сурт хьалъеча.

Г. ПУНА сурт.

ТАСС фотохроника.

Атеистически болх тоабу

Наьха политический интернациональни кхетам айбара къьстта дукха бох бу тха клубашен библиотекашен. Чакхйоах литературни тематически сайренаш, книжкаш дешарий конференцеш, устни журналаш разъезд, лекцеш, докладаш, беседаш ю.

Царех я № 1 йола городской библиотека. Дукха мероприятеп чакхъяьхай ухаза библиотека заведующе В. Букинас кхуьгал а деш. Царех я «Хьалха Іалтам йлленч» ахача темах хІирий йоазонхочун Конюева творчествах ях обзор, «Шаьккха а йохархойна «ССР халкъий вошали —социализма яьккха котало», «Болгари селхани тахани» ахача темаех яь беседаш.

Дика чулоацам болаш хул пьбоалагІча берий библиотекех «Дерригача дунен тІара бераш», «Тайп-тайпара бос болча галстукий парад» ахе интернационализм ницкъан болаш хетаь туркенникан, «ЧоагІга лаца, нийсарх, кулг», «Ціхьан дезалех яхе сайренаш «Мишта хила веза бокъхонца вола доттагІа» ахе диспуташ.

КПСС XXIV-ча съезда Л. И. Брежнева яь Отчетни доклад ешарашта дикагІа йовзийтара тайп-тайпара наьккхаш лех № 2, 3 йолча библиотекий коллектива ваша а.

Юрта бахача наха культура кхы а айара чоагІа пайдане мероприятеп я Долаковарча культура ШІагІа хуларш. Библиотекай боахлюнца цхьана чакхъяьхай цига халкъий доттагІаца хеташ «Дукхи еза сона сай Лаьхе», «Тхо долча дувза салаІа», «Аз баркал оаз хьона, со ваха лаьтта» яхача темаех йола сайренаш.

Ухх тІехьхарча шин бетта тайп-тайпарча темаех дукха лелаецеш хинна тха райове. Парех доорзІаметІа яр я «Социализма и капитализмо доаттабеча къовсам дукхалоацца серг за национализм», «СССР халкъоллар—денийнски кхамий политикъ котало», «ССР халкъий доттагІаг», ишшта кхыбола а лекцеш.

Хоаш да МагІалбике фашистаната духьала латаш 47 кхаман вакалаш хинналгІа. Царех лійнабисарашца вІашагІкхетар бокхха доаріхьа болаш хетаь